

Priorytety wydatkowania KFS w roku 2019

Minister właściwy ds. pracy określił następujące priorytety wydatkowania KFS w 2019 r:

- 1) wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
- 2) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa dojrzałości;
- 3) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych pochodzących z grup, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej;
- 4) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;
- 5) wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu;
- 6) wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia.

Rada Rynku Pracy zdefiniowała następujące priorytety wydatkowania **tzw. rezerwy KFS**:

- a) wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej;
- b) wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności;
- c) wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy.

W formułowaniu priorytetów wydatkowania środków KFS na rok 2019, tak jak w latach poprzednich, kluczową rolę odegrała konieczność zapobiegania coraz bardziej widocznym na

rynku pracy lukom kompetencyjnym, utrudniającym rekrutację pracowników w wielu dziedzinach działalności gospodarczej. Wśród priorytetów ministra powtórzono zatem, po raz kolejny, priorytet (nr 1) promujący działania szkoleniowe zapobiegające utracie zatrudnienia i mający ułatwić tzw. rekrutację wewnętrzną na stanowiska w zawodach, w których występują niedobory kadrowe. Określając ten priorytet minister wyszedł naprzeciw oczekiwaniom partnerów społecznych, głównie pracodawców, którzy dostrzegają braki nie tylko kompetencji ściśle zawodowych, wąsko-specjalistycznych, ale także ogólnozawodowych, koniecznych do zapewnienia skutecznej współpracy w zespole i z klientami zewnętrznymi, czy pełnienia funkcji organizatorskich/ kierowniczych. Istotną rolę odegrał tu również fakt, iż w ostatnich latach priorytet ten cieszył się największą popularnością spośród wszystkich przyjętych do wydatkowania.

Priorytet 2 przeznaczony na szkolenia dla osób nie posiadających świadectwa maturalnego ma zachęcić te osoby do podnoszenia kwalifikacji. Na rynku pracy jest to grupa osób, które niezwykle trudno zachęcić do podejmowania jakichkolwiek form kształcenia ustawicznego a z drugiej strony jest to grupa najczęściej tracąca pracę z powodu posiadania kwalifikacji nieadekwatnych do wymagań i potrzeb pracodawcy.

Priorytet nr 3 ministra adresowany jest do osób pracujących pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego (PS), członków lub pracowników (pochodzących z grup, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych) spółdzielni socjalnych, lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ). Pracodawcy wskazani w tym priorytecie to podmioty realizujące cele reintegracyjne w stosunku do osób w trudnej sytuacji życiowej. Podmioty te mają obowiązek zachowania odpowiedniego udziału pracowników zagrożonych wykluczeniem społecznym w ogólnej liczbie osób zatrudnionych. Co istotne prowadzą one działalność ekonomiczną (działalność gospodarczą lub odpłatną działalność pożytku publicznego), a wypracowany zysk przeznaczany jest na realizację celów reintegracyjnych lub społecznych. Z tego względu zapewnienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników PS, spółdzielni socjalnych i ZAZ, ma znaczenie dla poprawy kondycji ekonomicznej tych podmiotów poprzez wzmacnianie ich konkurencyjności, w rezultacie przekładające się na większą trwałość i intensywność reintegracji społecznej i zawodowej. Ponadto dostęp do kształcenia ustawicznego wzmacnia proces reintegracji prowadzony w tych podmiotach w stosunku do konkretnych pracowników.

Priorytet nr 4 czyli wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej. Wynika on z zobowiązania zapisanego w Strategii Kapitału Ludzkiego do wsparcia osób pracujących w szczególnie trudnych warunkach; osoby te powinny mieć ułatwione możliwości przekwalifikowania się, aby pozostać na rynku pracy.

Priorytet nr 5: wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu.

Wynika on z obowiązku nałożonego na nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu uczestniczenia w szkoleniach branżowych realizowanych w trzyletnich cyklach, mających na celu doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy.

Priorytet 6 czyli wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia ma zachęcić do różnych form kształcenia ustawicznego osoby, które należą do grupy najrzadziej spośród wszystkich korzystającej z możliwości doksztalcania.

Priorytety przyjęte przez Radę Rynku Pracy:

Rada Rynku Pracy zdecydowała się na wsparcie w ramach środków z rezerwy KFS procesu kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej (CIS), Klubów Integracji Społecznej (KIS), Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ)(priorytet a). CIS, KIS i WTZ to jednostki reintegracyjne, których celem jest odbudowywanie i podtrzymywanie zdolności ich uczestników do udziału w życiu społecznym i zawodowym. Kadra tych podmiotów to m.in. osoby specjalizujące się w rehabilitacji, psychologowie, trenerzy pracy. Od ich kompetencji i wiedzy w dużej mierze zależy powodzenie realizowanego przez te podmioty procesu reintegracji uczestników. Ma to szczególne znaczenie w dynamicznie zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.

Priorytet b) Rady Rynku Pracy promuje inwestowanie w kształcenie ustawiczne osób z orzeczeniem o niepełnosprawności co ma zapobiec ich przedwczesnej dezaktywizacji.

Kolejnym krokiem wychodzącym naprzeciw oczekiwaniom partnerów społecznych było zwrócenie uwagi poprzez priorytet c) także na przygotowanie personelu do podejmowania wyzwań, które niesie postęp techniczny i technologiczny, zapewniający rozwój firmie i konkurencyjną pozycję na rynku. Jest to priorytet powtórzony z roku 2018.

Komentarz do stosowania priorytetów wydatkowania KFS w 2019 roku

PRIORYTETY MINISTRA WYDATKOWANIA 80% ŚRODKÓW KFS

AD. PRIORYTET nr 1 - środki KFS przeznacza się przede wszystkim na wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych – bez zmian w stosunku do roku 2018

- 1) Przyjęte sformułowanie priorytetu nr 1 pozwała na sfinansowanie kształcenia ustawicznego w zakresie umiejętności ogólno-zawodowych (w tym tzw. kompetencji miękkich), o ile powiązane są one z wykonywaniem pracy w zawodzie deficytowym.
- 2) Należy zwrócić uwagę, że granica pomiędzy szkoleniami zawodowymi a tzw. „miękkimi” nie jest jednoznaczna. Przykładowo: szkolenie dotyczące umiejętności autoprezentacji i nawiązywania kontaktów interpersonalnych dla sprzedawcy czy

agenta nieruchomości jest jak najbardziej szkoleniem zawodowym. Podobnie przy szkoleniach językowych – dla kierowcy TIR-a jeżdżącego na trasach międzynarodowych kurs języka obcego jest szkoleniem zawodowym. W takich przypadkach kluczową rolę odgrywa uzasadnienie odbycia szkolenia i na tej podstawie powiatowy urząd pracy będzie mógł podjąć decyzję co do przyznania dofinansowania

- 3) Wnioskodawca, który chce spełnić wymagania priorytetu nr 1 powinien udowodnić, że wskazana forma kształcenia ustawicznego dotyczy zawodu deficytowego na terenie danego powiatu bądź województwa. Oznacza to zawód zidentyfikowany jako deficytowy w oparciu o wyniki najbardziej aktualnych badań/ analiz, takich jak np.:
 - ✓ „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych” (Raport lub Informacja sygnalna),
 - ✓ „Barometr zawodów”,
 - ✓ „Zarejestrowani bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności (...),
 - ✓ badania realizowane przez same urzędy ze środków KFS lub w ramach projektów finansowanych z EFS, w tym także badania dotyczące perspektyw rozwoju branż,
 - ✓ plany i strategie rozwoju (np. planowane inwestycje strategiczne).
- 4) Urząd pracy przed ogłoszeniem naboru wniosków powinien zdecydować, czy będzie brał pod uwagę sytuację tylko terenu powiatu czy całego województwa oraz wybrać konkretne badania, na które będzie powoływał się przy ocenie składanych wniosków.
- 5) Wyniki badań, które powiatowy urząd pracy będzie wykorzystywał przy analizie wniosków pracodawców powinny być ogólnodostępne. Pracodawcy powinni mieć możliwość zapoznania się z nimi najpóźniej w momencie ogłoszenia naboru wniosków.
- 6) Urząd pracy w momencie ogłaszania naboru wniosków powinien wskazać ścieżkę dostępu do danych, które będą podstawą do oceny, czy wniosek dotyczy zawodów, na które obserwowane jest i będzie zapotrzebowanie.
- 7) Pracodawca wnioskujący o dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników zatrudnionych na terenie innego powiatu lub województwa niż siedziba powiatowego urzędu pracy, w którym składany jest wniosek o dofinansowanie, powinien wykazać, że zawód jest deficytowy dla miejsca wykonywania pracy. PUP powinien określić przy naborze czy będzie analizował sytuację powiatu czy województwa właściwego dla wykonywania pracy.

AD. PRIORYTET nr 2 – wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które nie posiadają świadectwa dojrzałości

Wnioskodawca musi wykazać, że pracownik odbywający wnioskowaną formę kształcenia ustawicznego nie posiada egzaminu maturalnego (np. oświadczenie).

AD. PRIORYTET nr 3 - wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników pochodzących z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego, wskazanych na liście przedsiębiorstw społecznych prowadzonej przez MRPiPS, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych pochodzących z grup, o których mowa w art. 4 ust 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych lub pracowników Zakładów Aktywności Zawodowej;

1) Podmioty uprawnione do korzystania z środków w ramach tego priorytetu to:

- **Przedsiębiorstwa społeczne** wpisane na listę przedsiębiorstw społecznych prowadzoną przez MRPiPS – lista ta jest dostępna pod adresem <http://www.ekonomiaspoleczna.gov.pl/Listaprzedsiębiorstwspoecznych4069.html>. Lista jest prowadzona, weryfikowana i uzupełniana przez MRPiPS, z tego względu nie ma konieczności prowadzenia dodatkowej weryfikacji na potrzeby ustalenia czy pracodawca aplikujący o wsparcie spełnia przesłanki niezbędne do uzyskania tego statusu, wystarczy jedynie sprawdzić, czy w momencie składania wniosku figuruje on na aktualnej liście PS. Status przedsiębiorstwa społecznego mogą uzyskać m.in. organizacje pozarządowe (np. fundacje i stowarzyszenia) spółki non-profit, spółdzielnie socjalne, a także kościelne osoby prawne.
- **Spółdzielnie socjalne** - to podmioty wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego, na tej podstawie można zweryfikować ich formę prawną. Niektóre spółdzielnie socjalne mogą uzyskać status przedsiębiorstwa społecznego. W takiej sytuacji ich uprawnienia do skorzystania ze wsparcia w ramach tego priorytetu można potwierdzić na podstawie listy przedsiębiorstw społecznych, o której mowa powyżej. Bez względu na to czy spółdzielnia socjalna posiada status przedsiębiorstwa społecznego, jest ona uprawniona do skorzystania ze środków w ramach tego priorytetu.
- **Zakłady aktywności zawodowej** - to podmioty, które mogą być tworzone przez gminę, powiat oraz fundację, stowarzyszenie lub inną organizację społeczną, decyzję o przyznaniu statusu zakładu aktywności zawodowej wydaje wojewoda.

2) Ze środków w ramach tego priorytetu korzystać mogą wybrani pracownicy podmiotów uprawnionych.

- W przypadku przedsiębiorstw społecznych będą to:
 - osoby bezrobotne,
 - absolwenci CIS i KIS,
 - osoby ubogie pracujące tj. osoby wykonujące pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie i której dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej uprawniający do korzystania z pomocy społecznej,
 - osoby opuszczające młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii,
 - osoby opuszczające zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich,
 - osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem

pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

- osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
 - osoby opuszczające pieczę zastępczą oraz pełnoletni członkowie rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020,
 - członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością,
 - osoby niesamodzielne,
 - osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020,
 - osoby odbywające kary pozbawienia wolności,
 - osoby korzystające z PO PŻ.
- W przypadku spółdzielni socjalnych będą to:
 - osoby bezrobotne;
 - absolwenci CIS i KIS;
 - osoby niepełnosprawne;
 - osoby do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia, posiadające status osoby poszukującej pracy, bez zatrudnienia w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
 - osoby, o których mowa w art. 49 pkt 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
 - osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu lub niewykonujące innej pracy zarobkowej;
 - osoby usamodzielniane, o których mowa w art. 140 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r. poz. 998 i 1076).
 - W przypadku Zakładów Aktywności Zawodowej do skorzystania ze wsparcia w ramach tego priorytetu uprawnieni są wszyscy pracownicy.
- 3) W przypadku spółdzielni socjalnych i przedsiębiorstw społecznych, za osoby o których mowa w pkt. 2 należy uznać te osoby, które przed podjęciem zatrudnienia w przedsiębiorstwie społecznym lub spółdzielni socjalnej spełniały określone przesłanki. Dotyczy to w szczególności osób bezrobotnych oraz osób poszukujących pracy (w tym przed ukończeniem 30 r.ż.).

- 4) Pracodawca wnioskujący o środki z KFS w ramach tego priorytetu powinien oświadczyć, że będą one przeznaczone na kształcenie ustawiczne pracownika pochodzącego z grup zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, o których mowa w pkt 2.

AD. PRIORYTET nr 4 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej;

- 1) Priorytet ten promuje działania wobec osób pracujących w warunkach niszczących zdrowie i w szczególności powinien objąć osoby, które nie mają prawa do emerytury pomostowej (w stosunku do lat poprzednich nie ma tu żadnych zmian).
- 2) Wykaz prac w szczególnych warunkach stanowi załącznik nr 1, a prac o szczególnym charakterze - załącznik nr 2 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku *o emeryturach pomostowych* (Dz. U. z 2008 Nr 237, poz. 1656 z późn. zm.)

AD. PRIORYTET nr 5 - wsparcie kształcenia ustawicznego instruktorów praktycznej nauki zawodu, nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych nauczycieli, o ile podjęcie kształcenia ustawicznego umożliwi im pozostanie w zatrudnieniu;

- 1) W ramach tego priorytetu środki KFS będą mogły sfinansować obowiązkowe szkolenia branżowe nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu zatrudnionych w publicznych szkołach prowadzących kształcenie zawodowe oraz w publicznych placówkach kształcenia ustawicznego i w publicznych centrach kształcenia zawodowego – prowadzonych zarówno przez jednostki samorządu terytorialnego jak również przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego.
- 2) W przypadku szkoleń dla nauczycieli innych niż nauczyciele zawodu, status prawny szkoły kierującej na szkolenie nie jest istotny. Wnioskodawcą może być zarówno szkoła publiczna jak i niepubliczna.
- 3) Z dofinansowania w ramach priorytetu mogą korzystać zarówno nauczyciele zatrudnieni na podstawie ustawy Karta nauczyciela jak i na podstawie innych umów spełniających wymogi KFS (tj. umowy pozwalające na zachowanie statusu pracownika).
- 4) Przy występowaniu o wsparcie na szkolenia nieobowiązkowe dla nauczycieli należy wykazać (wystarczy oświadczenie), że przekwalifikowanie bądź nabycie nowych uprawnień czy umiejętności pozwoli na pozostanie danego nauczyciela w dotychczasowym zawodzie. Nie ma potrzeby zobowiązywać wnioskodawcy do zatrudnienia danego nauczyciela przez określony czas.

AD PRIORYTET nr 6 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia.

- 1) W ramach niniejszego priorytetu środki KFS będą mogły sfinansować kształcenie ustawiczne osób wyłącznie w wieku powyżej 45 roku życia (zarówno pracodawców, jak i pracowników).
- 2) Decyduje wiek osoby, która skorzysta z kształcenia ustawicznego, w momencie składania przez pracodawcę wniosku o dofinansowanie w PUP.